

Magazín

o vode,

meste a životnom štýle...

občasník vydaný pri príležitosti 15. narodenín VVS, a.s.

máj 2018

15.
narodeniny

Od roku 2003 má spoločnosť za sebou
23 ukončených projektov

Str. 2 >

Vozový park v modernom šate uľahčuje prácu vodárov

Celkový počet osobných a nákladných
vozidiel je v súčasnosti 497 kusov

Str. 4 >

Výzvy novej komunikácie

Sú mesiace, keď 7 žien vybaví
aj 17 000 telefonátov

Trend sa postupne posúva od osobného kontaktu
zákazníka k telefonickým a elektronickým
formám komunikácie

Str. 6 >

Systém energetického manažérstva (EnMS) vo VVS, a.s.

V poslednom období sa na znížení spotreby
elektrickej energie v najväčšej miere
podieľal závod Košice

Str. 5 >

Na kvalitnom životnom prostredí nám záleží

Tam, kde v obci kanalizáciu nemajú, sa snaží VVS, a.s.
pomáhať aj iným spôsobom.

Str. 7 >

15 rokov EÚ projektov

Intenzifikácia ČOV Humenné v rámci projektu „Systém odkanalizovania a čistenia odpadových vôd v meste Humenné a v regióne Horný Zemplín“. Jej kapacita sa po dokončení stavby zvýšila na 96 700 ekvivalentných obyvateľov.

Projekt „Prešov – pitná voda a kanalizácia v povodí rieky Torysa“ bol najväčším vodárenským projektom na celom Slovensku. Rozsiahle povodne na východnom Slovensku v roku 2010 si vyžiadali svoju daň – došlo k zaplaveniu či zničeniu už postavených stavieb, v dôsledku čoho sa termín dokončenia posunul takmer o rok.

VVS, a.s. je rozhodne najúspešnejšou vodárenskou spoločnosťou v predkladaní projektov kofinancovaných z EÚ, ale aj v ich realizácii. Na Slovensku bolo len v roku 2004 otvorených asi 8 investičných projektov, spolufinancovaných z predstupových fondov ISPA, v ktorých sa začala samotná výstavba – realizácia stavebných diel.

Jedným z prvých projektov na Slovensku kofinancovaných z EÚ, ktorý realizovala VVS a.s. bol projekt „Zásobovanie pitnou vodou a odkanalizovanie juhovýchodného Zemplína“. S jeho realizáciou sa začalo v roku 2004.

Rozhodne najväčší europrojekt, ktorý realizovala VVS, a.s. bol „Prešov – pitná voda a kanalizácia v povodí rieky Torysa“. Jeho realizácia zabezpečila 4 868 nových prípojok na verejný vodovod a 4 157 nových prípojok na verejnú kanalizáciu. Všetky schválené a realizované projekty smerujú k napĺňaniu jedného z primárnych cieľov vodárenskej spoločnosti, teda k zvýšeniu pripojenosti obyvateľstva na území pôsobnosti VVS, a.s..

Od roku 2003 má spoločnosť za sebou 23 ukončených veľkých projektov kofinancovaných zo zdrojov EÚ. Výsledky 15-ročnej investičnej výstavby sa odrazili aj na dĺžke kanalizačnej siete, ktorá v roku 2003 mala 1 318 km a dnes už 2 757 km a aj na dĺžke vodovodnej siete. Tá vzrástla na 6 411 km, pričom pred pätnástimi rokmi mala dĺžku len 4 817 km. Pod úspech všetkých projektov sa rozhodne nemalou mierou podpísala aj fundovaná a profesionálna kooperácia viacerých zložiek – investora, zhotoviteľa, dozoru stavby, tiež obce v zastúpení progresívnych starostov a zvyšanie životnej úrovne obyvateľov.

Prehľad zrealizovaných investičných projektov VVS, a.s., kofinancovaných zo zdrojov EÚ		
P.Č.	Fond/Názov projektu	Celkové investičné výdavky (EUR)
PROGRAMOVACIE OBDOBIE 2004 - 2006		
ISPA/KOHÉZNY FOND		
1.	Zásobovanie pitnou vodou a odkanalizovanie juhovýchodného Zemplína	29 139 807,49
2.	Systém odkanalizovania a čistenia odpadových vôd v meste Humenné a v regióne Horný Zemplín	23 081 159,45
3.	Košice - kanalizácia a čistenie odpadových vôd	27 624 672,06
4.	Vranov - pitná voda a kanalizácia v povodí rieky Topľa	57 483 740,57
5.	Prešov - pitná voda a kanalizácia v povodí rieky Torysa	71 484 241,79
ŠTRUKTURÁLNE FONDY		
1.	Rozhanovce - kanalizácia, ČOV a odkanalizovanie príslušných obcí	4 694 275,29
2.	Bardejov - Dlhá Lúka - Bardejovská Nová Ves - kanalizácia	3 929 694,58
3.	Skupinový vodovod obcí údolia Kaňapty	2 820 076,41
PROGRAMOVACIE OBDOBIE 2007 - 2013		
1.	Žbince, Dúbravka, Hatalov, Vrbnica - kanalizácia a ČOV	8 159 789,13
2.	Zemplínske Hámre - kanalizácia	4 002 804,84
3.	Svidník - Medzianky - privod vody z vodárenskej nádrže Starina	12 879 660,68
4.	Rakovnica - vodovod	1 969 584,92
5.	Intenzifikácia ČOV Bardejov	15 937 629,47
6.	Odkanalizovanie v aglomerácii Rožňava - mestská časť Nadabula a Rožňavská Baňa	3 858 072,66
7.	Komárany, Nižný Kručov - vodovod, kanalizácia	2 648 486,82
8.	Mesto Revúca - mestská časť Revúčka, splašková kanalizácia	2 729 574,55
9.	Trebišov - odkanalizovanie ulíc a rozšírenie kapacity ČOV	10 573 834,74
10.	Krásnovce, Šamudovce - kanalizácia	4 096 667,39
11.	Dobudovanie stokových sietí v aglomerácii Bardejov	2 419 579,18
12.	Snina ČOV - zvýšenie kapacity	7 944 590,70
13.	Valaliky, Geča - kanalizácia	11 823 324,51
14.	Stropkov - Krušinec - Tisinec - rozšírenie kanalizácie a intenzifikácia ČOV	16 070 528,60
15.	Zásobovanie pitnou vodou a odkanalizovanie obcí v mikroregióne Bodva	53 065 528,29
Sumár		378 437 324,12

Prehľad investičných projektov VVS, a.s., kofinancovaných zo zdrojov EÚ OP KŽP PO 2014 - 2020		
P.Č.	Názov projektu	Celkové investičné výdavky (EUR)
PROGRAMOVACIE OBDOBIE 2014 - 2020		
Projekty v realizácii		
1.	Čierna nad Tisou - splašková kanalizácia príslušných obcí a intenzifikácia ČOV	11 667 053,84
2.	Trhovište, Bánovce nad Ondavou - kanalizácia a ČOV	11 394 739,11
3.	Kráľovský Chlmec - rozšírenie jednotnej a splaškovej kanalizácie a intenzifikácia ČOV	15 449 573,05
Sumár		38 511 366,00

Intenzifikácia ČOV Bardejov - modernizáciou ČOV Bardejov sa zvýšila jej kapacita na 36 518 ekvivalentných obyvateľov, čím sa úplne pokryla potreba aglomerácie Bardejov a dosiahli sa povolené hodnoty na odtoku do vodárenského toku Topľa.

Projekt „Vranov – pitná voda a kanalizácia v povodí rieky Topľa“, v rámci projektu sa vodovodná sieť predĺžila o 91,67 km, dĺžka kanalizačnej siete vzrástla o 79,95 km, postavené boli 4 čistiarne odpadových vôd. Výstavba začala v roku 2006, ukončená bola v roku 2009. Projekt riešil pripojenie na kanalizáciu 13 612 obyvateľov a na vodovod 16 904 obyvateľov.

Ako sa dá vybudovať najúspešnejšia vodárenská spoločnosť na Slovensku

15. narodeniny v ľudskom ponímaní evokujú dospievanie a možné prešľapy, 15 rokov fungovania spoločnosti však už prešľapy netoleruje. 15 rokov musí byť znakom ekonomickej stability a úspešného etablovania sa na trhu.

Primárnym predmetom činnosti VVS, a.s. je výroba a dodávka pitnej vody verejnými vodovodmi pre obyvateľstvo, priemysel a poľnohospodárstvo, kontrola hospodárenia s vodou a odvádzanie odpadových vôd z miest a obcí, ochrana zdrojov pitnej vody. Cieľom modernej spoločnosti je však i orientácia na zákazníka, ústretovosť voči nemu a snaha o dosiahnutie jeho spokojnosti. Preto najväčšia vodárenská spoločnosť na Slovensku ponúka svojim klientom a verejnosti 11 zákazníckych centier, 1 call centrum, diaľkové odpočty či mimoriadne úspešné projekty, ako sú napríklad Prípojka za 1 € či projekt Čisté obce, v rámci ktorých VVS, a.s. vychádza v ústrety svojim zákazníkom a hmatateľne nimi smeruje k ochrane zdrojov pitnej vody. Ochrana životného prostredia totiž patrí k základným prioritám Východoslovenskej vodárenskej spoločnosti. Jej konkrétne kroky k ochrane boli ocenené Národnou podnikateľskou cenou za životné prostredie v SR za projekt „Čisté obce“ od Asociácie priemyselnej ekológie na Slovensku a Ministerstva životného prostredia SR a Čestným uznaním za mimoriadne výsledky a dlhoročný prínos v starostlivosti o životné prostredie, udelené vodárenskej spoločnosti už v marci 2008 ministrom životného prostredia SR.

To je však len zlomok veľkých či menších úspechov, ktoré sa podarilo počas 15 rokov existencie modernej vodárenskej spoločnosti dosiahnuť.

Generálny riaditeľ VVS, a.s. Ing. Stanislav Hreha, PhD., ekonomická riaditeľka Ing. Anita Gašparíková a investičný riaditeľ Ing. Róbert Hézsely však priblížia i iné úspešné postupy, projekty či investície, ktoré z VVS, a.s. za 15 rokov vybudovali najúspešnejšiu vodárenskú spoločnosť na Slovensku.

Čo sa predovšetkým podľa Vás, pán generálny riaditeľ zmenilo?

„Dnes určite nikto nepochybuje, že sme dominantná vodárenská spoločnosť na Slovensku. V roku 2003, keď som nastúpil do funkcie, márne som v nej hľadal počítače, boli až 4 ks. Dnes táto veľká a zákaznícky orientovaná spoločnosť pracuje so systémom SAP a jej zákazníci takmer všetko vybavujú cez internet. Zrekonštruovali sa a postavili nové tisíce kilometrov potrubí, z vlastných finančných zdrojov i s podporou EÚ. Napríklad technológia chlôrovania je riešená výrobou chlôru zo soli bez akýchkoľvek rizík, využíva sa i UV žiarenie na dezinfekciu vody, pracujeme s novými technológiami vyhľadávania porúch, zákazníci už majú diaľkové odpočty, máme vyspelý marketing, sme významným členom Asociácie vodárenských spoločností. Zamestnanci pracujú v zmodernizovaných budovách s najmodernejšou technológiou, máme nový vozový park.“

Ako ste so svojim tímom dokázali viac ako dvojnásobne zhodnotiť majetok?

„Manažment vodární vie riadiť a zefektívňovať prácu i kontrolovať náklady. Aby som nerozprával len vo všeobecnej rovine, ponúknem presné čísla. Hodnota obstarávacieho majetku, ktorá v roku 2003 predstavovala sumu 486 790 000,- Eur, sa zmenila tento rok na viac ako miliardu - presnejšie na 1 074 082 777,- Eur.“

Navyšili sme dĺžku prevádzkovej siete o 3 033 km, čo znamená, že z pôvodnej siete dlhšej 6 135 km dnes prevádzkujeme 9 168 km potrubí. Aby ste si vedeli predstaviť, o aké dlhé potrubia sa VVS dokopy musí postarať, tak si ako príklad v kilometroch uvedme, že je to väčšia dĺžka potrubí ako vzdialenosť z Košíc do Tokia. Ďalej nám za tých pätnásť rokov pribudlo neuveriteľných 53 prevádzkovaných objektov, takže z pôvodných 77 úpravni vôd a čistiarní odpadových vôd má dnes v prevádzke VVS, a.s. 130 samostatných objektov!

Tieto čísla sa samozrejme odrazili aj v počte odberných miest. Z pôvodných 159 450 sa dnes vodárenská spoločnosť stará o 253 634 odberných miest, čo predstavuje neskutočný nárast o 94 184 odberateľských domácností či firiem. Pritom je potrebné povedať, že sa počet pracovníkov znížil o 247 osôb, čo zasa hovorí o tom, že sa preukázateľne zvýšila efektivita práce.

Navyše VVS je v kontexte ostatných vodárenských spoločností dlhodobo lídrom v čerpaní financií z eurófondov, čo tiež prispelo k nárastu majetku. Dokázali sme naše projekty presadiť, získať na ne kofinancovanie z EÚ a v neposlednom rade ich využiť v prospech obyvateľov východného Slovenska, ktorí sa konečne dostali k sieťam, na ktoré tak dlho čakali...“

Pani ekonomická riaditeľka, čo v konkrétnom jazyku znamená, že manažment vodární vie riadiť a zefektívňovať prácu i kontrolovať náklady?

„V roku 2003 vodárne zažili významnú zmenu v oblasti cenotvorby. Vznikol Úrad pre reguláciu sieťových odvetí a cenu vodného a stočného, ktorú dovtedy určovalo Ministerstvo financií, začal na základe ekonomicky oprávnených nákladov regulovať úrad. Zavedenie regulácie prinieslo objektivizáciu cien vodného a stočného a cena, ktorá do tej doby bola výrazne poddimenzovaná, začala rásť skokom. Dôsledkom rastu cien, ale aj technologických zmien na trhu nastalo výrazné zníženie spotreby. Kým v roku 2003 VVS, a.s. fakturovala 46 mil. m³ pitnej vody, v roku 2010 to bolo už len 36 mil. m³ a v roku 2017 bola stabilizovaná spotreba na úrovni 34 mil. m³.“

Trendu znižujúcej sa spotreby sme sa museli prispôbiť, redukovať náklady, zefektívňovať činnosť tak, aby sme vedeli naďalej zachovať vysokú úroveň poskytovania služieb, vytvárať dostatočné zdroje na investície. Za významné považujem, že vďaka centralizácii ekonomickej činnosti sme dosiahli 99 % úspešnosť fakturácie, výrazne sa zlepšilo vymáhanie pohľadávok, došlo k zjednoteniu postupu riešenia zákazníckych požiadaviek, sprehľadneniu evidencie majetku. Výrazne poklesol počet reklamácií, skrátil sa čas vybavenia zákazníckych požiadaviek. Rovnako sa rozšíril portfólio služieb ponúkaných zákazníkovi

né železnými obručami. Avšak prvé vodovody podobné tým súčasným začali vznikať až koncom 19. a začiatkom 20. storočia v Košiciach, Prešove, Rožňave, neskôr v 30. rokoch v Slanici, Humennom a v Michalovciach. Rozmach ich výstavby bol podmienený rozvojom priemyslu a rastom počtu obyvateľstva, ktoré sa začalo koncentrovať do miest. Prirodzene s tým súvisela i požiadavka na zvýšenú distribúciu pitnej vody a tak boli prijaté opatrenia a zmeny. Prepojenie vodného zdroja Starina s Košickým, Prešovským, Michalovským, Humenským, Trebišovským skupinovým vodovodom a mestom Vranov n/Topľou znamenalo vznik modernej Východoslovenskej vodárenskej sústavy.

prostredníctvom všetkých dostupných komunikačných kanálov.

Boli zavedené controllingové procesy, ktoré dokážu poskytnúť aktuálne informácie o stave nákladov a výnosov spoločnosti a poskytnúť relevantné informácie pre rozhodovacie procesy.

V súčasnosti používame najmodernejšie technológie na zber, spracovanie, archiváciu dokumentov a dát, čo významne šetrí čas a náklady.“

Ako už bolo spomenuté, VVS, a.s. je najúspešnejšou vodárenskou spoločnosťou na Slovensku v predkladaní, ale i v realizovaní projektov. Dlhoročný investičný riaditeľ spoločnosti za najväčšiu výzvu počas 15 rokov považuje prípravu a realizáciu 23 projektov kofinancovaných z prostriedkov EÚ a štátneho rozpočtu Slovenskej republiky. Ktorý však bol pre Vás najnáročnejší?

„Najťažší bol pre nás projekt „Zásobovanie pitnou vodou a odkanalizovanie obcí v mikroregióně Bodva“, pretože sme museli výrazne zabojovať s časom.“

Kým pri iných zrealizovaných veľkých projektoch sme mali relatívne dostatok času na realizáciu, pri tomto projekte museli dodávatelia realizovať práce maximálne intenzívne, aby sme my ako investor ukončili projekt v termíne, ktorý sme sa zaviazali splniť na základe Zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného prostriedku.

Náročné boli aj projekty „Prešov - Pitná voda a kanalizácia v povodí rieky Torysa“ a „Vranov - Pitná voda a kanalizácia v povodí rieky Topľa“, ktoré sa realizovali na skutočne rozsiahlom území pre veľký počet obcí s množstvom stavebných objektov.“

Aké investície čakajú spoločnosť v najbližšom období? Nachádza sa v blízkom programovacom období i projekt, ktorý by sa dal nazvať megalomanský alebo sú na rade menšie obce, ktoré ale samozrejme rovnako potrebujú prípojky verejného vodovodu a verejnej kanalizácie?

„Nečakajú nás už tak obrovské projekty, ako v predchádzajúcich programovacích obdobiach. V súčasnosti sú v realizácii projekty „Čierna nad Tisou - splašková kanalizácia prilehlých obcí a intenzifikácia ČOV“, „Kráľovský Chlmec - rozšírenie jednotnej a splaškovej kanalizácie a intenzifikácia ČOV“ a „Trhovište, Bánovce nad Ondavou - kanalizácia a ČOV“.“

V tomto programovacom období 2014 - 2020 pripravujeme na podanie žiadosti o nenávratné finančné prostriedky projekty „Malcov - Lenartov - kanalizácia a ČOV“, „Streda nad Bodrogom - kanalizácia a ČOV“, „Rochovce - Slavošovce - Čierna Lehota, kanalizácia a ČOV“, „Kamenica nad Cirochou - intenzifikácia ČOV“, „Košická Nová Ves - ČOV - zvýšenie kapacity“ a „Bukovec - intenzifikácia úpravne vody.“

Súčasne sme využili možnosť ako oprávnený prijímateľ podať žiadosti o nenávratné finančné prostriedky v rámci Integrovaného regionálneho operačného programu IROP na projekty: „Moravany - kanalizácia“, „Ploské - Ortáše - vodovod a Ploské - Ortáše - prívod vody a vodojem“, „Košická Polianka - vodovod“, „Tulčícko - Terniansky skupinový vodovod“, „Fintice - kanalizácia“, „Kuzmice - kanalizácia a ČOV“ a „Sady nad Torysou - vodovod“.“

VVS, a.s.

História

Spoločnosť VVS, a.s., so sídlom v Košiciach vznikla v roku 2003. Jej predchodcom bol štátny podnik Východoslovenské vodárne a kanalizácie š.p., ktorý bol schválený Ministerstvom lesného a vodného hospodárstva ČSSR a krajskými orgánmi v roku 1966 s pôsobnosťou pre celý východoslovenský kraj.

História vodného hospodárstva sa však začala písať v meste Bardejov už v 15. storočí. V Bardejove bol postavený prvý vodovod, tvorili ho kmene borovic spoje-

Súčasnosť

VVS, a.s. vznikla 1. mája 2003 ako nástupca štátneho podniku VVaK š.p., schválením privatizačného projektu a rozhodnutím Ministerstva pre správu a privatizáciu. Majetok zrušeného štátneho podniku sa rozdelil medzi VVS, a.s. a Podtatranskú vodárenskú spoločnosť. Akcie spoločnosti patria mestám a obciam v oblasti pôsobnosti VVS, a.s..

V súčasnosti má spoločnosť 9 závodov - Košice, Prešov, Michalovce, Humenné, Rožňava, Trebišov, Bardejov, Svidník a Vranov n/Topľou a zamestnáva viac ako 2 000 ľudí.

Vozový park v modernom šate

uľahčuje prácu vodárov

Obnova vozového parku VVS, a.s. bola dôležitou súčasťou progresu a modernizácie vodárenskej spoločnosti. Dnes spoločnosť vlastní prevažne moderný vozový park, ktorý podstatne uľahčuje prácu vodárenských pracovníkov. Celkový počet osobných a nákladných vozidiel je v súčasnosti 497 kusov, okrem týchto VVS, a.s. disponuje 51 pracovnými strojmi, 67 prípojnými vozidlami (príviesmi), 23 traktormi a 20 motocyklami. Meranie spotreby paliva na základe CAN/FMS má 218 vozidiel.

Geografickým polohovým systémom GPS sú vybavené všetky motorové vozidlá VVS, a.s., tiež všetky pracovné stroje a traktory.

Špeciálny kanalizačný automobil

Liaz CAK 8

Rok výroby: 1991

Špeciálny kanalizačný automobil, ktorý je určený k vysokotlakovému čisteniu kanalizačnej siete od nánosov, nečistôt a usadenín s pracovným objemom nádrže vozidla 8 000 litrov.

Špeciálny sací automobil

Tatra 815 CAS 11

Rok výroby: 1987

Špeciálny sací cisternový automobil, ktorý slúži na zber odpadových vôd z domácich zúmp a ich prevoz do čistiarní odpadových vôd. Celkový objem nádrže vozidla je 11 000 litrov odpadovej vody.

Univerzálny dokončovací stroj

Tatra 815 UDS 114a

Rok výroby: 1984

Špeciálny dokončovací stroj - hydraulické lopatové rýpadlo na podvozku Tatra pre povrchové zemné práce, na úpravu terénu.

Cisternový prívies

BSS C38V

Rok výroby: 1968

Cisternový prívies na pitnú vodu - voznica s objemom 2 500 litrov pitnej vody. Služi na zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou.

Špeciálne nákladné vozidlo s hydraulickou rukou

Liaz 110.031

Rok výroby: 1988

Valníkový nákladný automobil s nadstavbou vo forme rovnej plošiny s postrannými bočnicami. V prípade využitia valníka pri manipulácii s tovarom je možné nakládku a vykládku riešiť použitím hydraulickej ruky - ramena, pomocou ktorého vodič sám náklad naloží a vyloží.

Elektromobil

Nissan Leaf

Rok výroby: 2014

Automobil poháňaný výlučne elektrickou energiou, ktorú čerpá z akumulátora zabudovaného priamo v automobile, ktorý je nutné nabíjať z externého zdroja - nabíjačky. Časť energie získava aj rekuperáciou. VVS, a.s. vlastní celkovo 10 ks, každý závod má jeden kus. Dojazd na jedno nabitie je 190 km.

Vozidlo na odber vzoriek

Ford Ranger

Rok výroby: 2013

Špeciálne vozidlo určené na odber a dopravu vzoriek pitných vôd do laboratória. Je vybavené chladiacou jednotkou a zariadením na sledovanie a zaznamenávanie teploty vzduchu v pravidelných intervaloch. Zabezpečuje transport vzoriek z odberných miest (vodárenský zdroj, vodojem, rozvodná sieť) do akreditovaného laboratória - Špecializovaného laboratória vôd Košice. Úložný priestor pre vzorky má objem 1,6 m³. Pri jednodňovom odbere vozidlo prevezie vzorky s objemom 70 - 100 l. Počas prepravy je zabezpečené chladenie v rozsahu +1 °C až +5 °C.

Pojazdná dielňa

Isuzu D-Max

Rok výroby: 2017

Ide o špeciálne malé nákladné vozidlo s pohonom 4x4, typu pojazdná dielňa. Táto je vybavená potrebným zariadením, nástrojmi, náradím, drobným spotrebným materiálom a čiastočne aj náhradnými dielmi pre opravu a údržbu vodárnskych objektov.

Hydraulické pásové minirýpadlo

Bobcat E26

Rok výroby: 2014

Disponuje dvojcestným hydraulickým systémom, plynulou a jemnou reguláciou otáčok motora, plávajúcou polohou radlice pre jednoduchú niveláciu, dvoma pojazdnými rýchlosťami a mnohými ďalšími výhodami, ako napr. nulový presah kabíny a vynikajúca stabilita s možnosťou prepravy na prívese.

Vozidlo na odber vzoriek

Kia Sportage

Rok výroby: 2017

Špeciálne vozidlo určené na odber a dopravu vzoriek pitných vôd do laboratória. Je vybavené chladiacou jednotkou a zariadením na sledovanie a zaznamenávanie teploty vzduchu v pravidelných intervaloch. Počas prepravy je zabezpečené chladenie v rozsahu +1 °C až +5 °C.

Cisternový prívies

Wiola

Rok výroby: 2011

Cisternový prívies na pitnú vodu - voznica s objemom 1 000 litrov pitnej vody. Služi na zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou.

Kombinovaný sako-kanalizačný automobil

Mercedes-Benz Sprinter CASK

Rok výroby: 2012

Špeciálny sako-kanalizačný automobil, ktorý je určený k vysokotlakovému čisteniu kanalizačnej siete od nánosov, nečistôt a usadenín. Umožňuje aj sanie a prepravu odpadovej vody. Vybavenie je vstavané do skriňovej nadstavby vozidla s ľahkým a jednoduchým prístupom v úzkych uličkách.

Špeciálny sako-kanalizačný automobil

Mercedes-Benz Actros CASK 5/5

Rok výroby: 2010

Špeciálny sako-kanalizačný automobil, ktorý je určený k vysokotlakovému čisteniu kanalizačnej siete od nánosov, nečistôt a usadenín. Umožňuje aj sanie a prepravu odpadovej vody. Objem kalovej nádrže vozidla je 5 000 litrov a vodnej nádrže tiež 5 000 litrov.

System energetického manažérstva (EnMS) vo VVS, a.s.

Účinným nástrojom na zlepšovanie hospodárenia s energiou VVS, a.s., vrátane zvyšovania energetickej účinnosti, znižovania energetickej náročnosti, využívania energie a jej spotreby bolo zavedenie systému energetického manažérstva (ďalej EnMS) v roku 2016 a jeho trvalé udržiavanie v roku 2017 v zhode s požiadavkami aj ďalších manažérskych systémov, a to so systémom manažérstva kvality STN EN ISO 9001, systémom environmentálneho manažérstva STN EN ISO 14001 a systémom manažérstva bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci STN OHSAS 18001.

Certifikát Systému energetického manažérstva (EnMS), podľa požiadaviek normy STN EN ISO 50001:2011, získaný medzinárodnou certifikačnou organizáciou SGS preukazuje systémový prístup spoločnosti VVS, a.s. k plneniu konkrétnych cieľov, stanovených k zvyšovaniu energetickej účinnosti výrobných procesov a zariadení. Znižovanie energetickej náročnosti znamená úsporu prevádzkových nákladov a tým napomáha k lepšiemu hospodárskemu výsledku podniku a nemalou mierou dochádza aj k zníženiu emisií skleníkových plynov a ochrane celého životného prostredia.

V poslednom období sa na znížení spotreby elektrickej energie v najväčšej miere podieľali závody Košice - 4 %, Prešov - 4 %, Trebišov - 3 %, Vranov nad Topľou - 2 % a Svidník - 1 %. Zníženie bolo dosiahnuté predovšetkým zamenou technických zariadení na energeticky účinnejšie a zmenou systému zásobovania pitnou vodou.

Využívanie energetického potenciálu prostredníctvom MVE a KGJ prispieva k efektívnejšiemu hospodáreniu spoločnosti.

Zdroj: Ing. Tíbor Jačman,
Ing. Ema Dohányosová
Foto: archív

Moderné technológie sú znakom inovácie a kráčajania s dobou

Inovácie a zmeny VVS, a.s. primárne zacieli na to najcennejšie - na vodu, kontrolu jej kvality, na jej úpravu, dezinfekciu a s tým súvisiacu vodárenskú techniku.

Dezinfekcia vody vo svetle nových technológií

Najpoužívanejším spôsobom hygienického zabezpečenia vody je využitie dezinfekčných účinkov chlóru, ktoré sa na celom svete využíva už viac ako 50 rokov. Dominantnou metódou hygienického zabezpečenia

pitnej vody vo VVS, a.s. je dezinfekcia na báze chlóru, či už dávkovanie plynného chlóru alebo roztoku chlórnanu sodného v závislosti od veľkosti zdroja.

V súvislosti s platnosťou zákona č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva, v znení neskorších platných predpisov, je každý, kto využíva plynný chlór vo výrobnom procese povinný vybudovať varovný a vyznamovací systém s následným monitoringom na možnom zasiahnutom území. Vybudovanie tohto systému je finančne náročné a rieši problémy so samotným únikom chlóru. Z toho dôvodu sa VVS, a.s. rozhodla nahradiť plynný chlór iným dezinfekčným prostriedkom. Pri výbere náhrady dezinfekčného prostriedku sa vychádzalo z prevádzkových a ekonomických podmienok, kvality vodovodnej siete a spôsobu zásobovania. Ako vhodný variant bol zvolený chlórnan sodný vyrábaný elektrolýzou na mieste.

S vývojom nových technológií a poznatkov sa aj VVS, a.s. snaží o zavádzanie modernejších a bezpečnejších metód do svojich prevádzok. Aj keď dezinfekcia UV žiarením je vo svete bežná, na Slovensku je realizovaných len niekoľko aplikácií. Keďže ide o metódu, ktorá je bezpečná, neovplyvňuje senzorické vlastnosti vody, nevytvára vedľajšie produkty, je nenáročná na prevádzku atď., má vo VVS, a.s. budúcnosť.

Princípom technológie je pôsobenie ultrafialového žiarenia v pitnej vode na živé organizmy (baktérie) pri určitej vlnovej dĺžke, ktoré spôsobuje inaktiváciu ich reprodukcie alebo ich usmrtenie.

Využitie tejto metódy sa vo vyspelom svete datuje už do začiatku 20. storočia. Napriek tomu VVS, a.s. je v jej zavádzaní na Slovensku znova priekopníkom, prvé skúsenosti s UV žiarením siahajú do 90-tych rokov. Prvé zariadenie inštalovala v roku 2009 na Muránskom skupinovom vodovode - vo vodojeme Jelšava. V súčas-

nosti sa už aplikácie dezinfekcie UV žiarením využívajú vo všetkých veľkých úpravniach vody.

Kontrola prevádzkových údajov UV žiariča

Zariadenie na dezinfekciu vody UV žiarením

Dezinfekcia vody chlórnanom sodným alebo dávkovanie chlórnanu sodného

Výzvy novej komunikácie

Sú mesiace, keď 7 referentov vybaví aj 17 000 telefonátov

Rýchlosť, s akou sa vyvíjajú informačné technológie, rozsah spoločenských a pracovných zmien, ktoré to so sebou prináša, ovplyvňujú komunikáciu a prácu každej inštitúcie, organizácie či firmy. Aj vo VVS, a.s. sa trend postupne posúva od osobného kontaktu zákazníka k telefonickým a elektronickým formám komunikácie.

Predstavitelia mladšej generácie, ktorá je na nové informačné technológie a formy komunikácie lepšie pripravená, uprednostňujú samozrejme telefonovanie a e-mail. Zároveň očakávajú, že budú mať prístup k informáciám prostredníctvom webu v každom čase. Staršia generácia klientov VVS, a.s. je zase skôr navyknutá na bezprostredný, osobnejší kontakt. S tým všetkým VVS, a.s. pri komunikácii so svojimi odberateľmi ráta. Preto modernú komunikáciu spoločnosti sprevádza milý úsmev personálu, ale aj nové technológie.

Komunikácii pomohli zákaznícke centrá

Prvé zákaznícke centrum vzniklo v Michalovciach v decembri 2004. Už po krátkom čase bolo jasné, že to bol krok správnym smerom, preto počas ďalších dvoch rokov pribudli ďalšie. „V súčasnosti si odberatelia môžu vybaviť svoje požiadavky na zákazníckych centrách v 11 okresných mestách, ktoré sú v pôsobnosti VVS, a.s.. Každý klient dostane od pracovníkov v zákazníckom centre poradenský servis, ale aj informácie o ponúkaných službách spoločnosti. Vyškolený personál vie poradiť aj pri problémoch s fakturáciou a odpočtom, pri objednávkach, reklamáciách a sťažnostiach, alebo napríklad aj prijať platbu do pokladne, resp. platobnou kartou,“ vysvetľuje ekonomická riaditeľka VVS, a.s. Ing. Anita Gašparíková.

Zlepšenie komunikácie cez call centrum

S pribúdajúcou agendou hľadala VVS, a.s. ďalšie možnosti vzájomnej komunikácie. Keďže je to zákaznicky orientovaná spoločnosť, snahou bolo čoraz viac zjednodušovať prístup k službám. Tak popri zákazníckych centrách vzniklo moderné call centrum so sídlom v Humennom. Spočiatku vybavovalo len požiadavky pre projekt Čisté obce, po-

stupne sa rozsah služieb poskytovaných prostredníctvom telefónu rozširoval. „Odberatelia môžu telefonicky nahlásiť napríklad stav vodomera, reklamáciu, sťažnosť, podať si objednávku týkajúcu sa ostatných služieb alebo získať informácie o dokladoch potrebných pre zriadenie vodovodnej či kanalizačnej prípojky,“ hovorí ekonomická riaditeľka.

Moderné služby cez internet

Už päť rokov si klienti môžu vybavovať svoje požiadavky aj prostredníctvom internetu, teda elektronickou formou. Najskôr je potrebné požiadať v zákazníckom centre o zriadenie tejto služby a zároveň podpísať zmluvu o elektronickom prístupe k obchodným údajom. Klient takýmto spôsobom môže nahlásiť zmeny v kontaktných údajoch či stav počítadla na meradle vodomera, nemusí telefonovať a diktovať údaje, resp. už nemusí nahlásiť údaje a ich prípadnú zmenu osobne na zákazníckom centre.

Ing. Gašparíková hodnotí výhody elektronickej komunikácie pozitívne: „Klienti si môžu všetko riešiť v pohodlí a bezpečí domova. Napríklad aj zmenu výšky mesačných predpísaných platieb a spôsob platby. Pribudlo aj elektronické zasielanie dokumentov vrátane faktúr za vodné a stočné. Elektronická podoba faktúry namiesto klasickej papierovej šetrí nielen čas a peniaze, ale aj životné prostredie.“

S cieľom skvalitniť služby, zvýšiť komfort klientov a prispieť k ochrane životného prostredia VVS, a.s. poskytuje

službu súvisiacu s elektronickým zasielaním faktúr prostredníctvom Zelenéj pošty, ktorá umožňuje zákazníčkovi cez web stránku vytvoriť si svoje konto na prijímanie a spravovanie elektronických faktúr na jednom mieste.

Rastie záujem o elektronické vybavovanie klientov

V uplynulom roku prijali pracovníci VVS, a.s. viac ako 53 300 žiadostí a objednávok. Je to síce mierny pokles oproti roku 2016, ale toto číslo jasne vypovedá o množstve vybavených klientov počas roka. Len na samotných zákazníckych centrách sa zákazníkovi venujú v priemere 25 minút. Referent call centra zase vybavil v priemere 62 telefonátov denne, čo je zhruba 7 minút na jeden telefonát. „Sú však aj obdobia, kedy sedem ľudí vybaví 17 000 telefonátov mesačne,“ zdôrazňuje Ing. Gašparíková.

O rastúcom význame telefonickej a najmä elektronickej komunikácie svedčia zase tieto čísla. VVS, a.s. má nainštalovaných 150 000 fakturačných vodomeroch, z nich má 21 080 dialkový odpočet, čo je 14 %. Záujem využívať elektronický prístup k svojim obchodným údajom prostredníctvom internetu (CRM systém) prejavilo 574 obchodných partnerov (z toho 383 domácností), čo je oproti roku 2016 nárast o 18 %. O elektronické zasielanie dokumentov malo záujem 1 729 obchodných partnerov (z toho 1 080 domácností), čo je zvýšenie o 58 %. Zelenú poštu, teda elektronické zasielanie faktúr prostredníctvom e-mailu ku koncu roka 2017 využívalo 986 obchodných partnerov.

Zatiaľ čo posielanie písomných podnetov postupne klesá, e-mailová komunikácia rastie. Aj tu sa totiž počet prijatých a vybavených podnetov zvýšil o 44 %.

Počet reklamácií klesá

VVS, a.s. ročne realizuje 278 000 bežných odpočtov a 30 000 iných služieb, na základe ktorých vystaví až 365 000 faktúr. Samozrejme, pri takých počtoch klientov, faktúrach a rôznej evidencii sa objavujú aj reklamácie. „Tomu sa žiadna spoločnosť nevyhne. Vo VVS, a.s. nám však počet reklamácií od roku 2011 poklesol až o 63 %, v uplynulom roku sme mali len 533 opodstatnených reklamácií na poskytované služby,“ uzatvára ekonomická riaditeľka Ing. Gašparíková.

Výchova mladých vodárov je nutnosťou

V dnešných časoch informačných technológií, v čase, keď každý mladý človek chce študovať na vysokej škole bez reálneho zváženia svojich vedomostí a zručností nastávajú pre školy poskytujúce nielen vzdelanie, ale i remeslo, ťažké časy. Ba, čo je oveľa horšie, nielen pre školy, ale všeobecne pre všetkých tých, ktorí zúfalo hľadajú kvalitného inštalatéra, murára či krajčíru. Populácia týchto odborníkov starne (a pýta si za odvedenú prácu nemalé peniaze), pomaly odchádza do dôchodku a na ich miesto nenastupuje nová. Tento problém postihol i Východoslovenskú vodárenskú spoločnosť - vodárenské spoločnosti všeobecne naliehavo a dlhodobo potrebujú riešiť nedostatok odborných pracovníkov.

SOŠ technická Košice

Preto sa v hlavách dvoch pánov - riaditeľa Strednej odbornej školy technickej v Košiciach, PhDr. Jána Pitucha a jeho zástupcu PhDr. Milana Lazorčáka zrodil priekopnícky nápad - otvoriť odbor technik vodár vodohospodár a po úspešnom dohovore s VVS, a.s., dnes vďaka spolupráci oboch subjektov po niekoľkoročnej pauze študuje už dva roky mladá generácia odbor, na ktorý sa zabudlo.

Odbor technik, vodár, vodohospodár je obsahovo zameraný na technické a odborné činnosti, absolvent odbor ukončuje s maturitným vysvedčením a výučným listom. Veľ-

kú pomocnú ruku podala práve VVS, ktorá je garantom tejto koncepcie - v spolupráci s VVS bola vybudovaná učebňa špeciálne určená pre tento odbor a pripravuje sa dielňa, v ktorej bude prebiehať praktické vyučovanie s celými odbornými úkonmi, simulácia práce v teréne a s reálnymi prístrojmi.

V 3. a 4. ročníku budú mať žiaci odborný výcvik priamo vo vodárenskej spoločnosti v závodoch VVS, poblíž ktorých bývajú. Škola aj takto bude vychádzať žiakom, ale i vodárňam v ústrety. Znamená to, že žiak z Bardejova bude mať odborný výcvik v závode Bardejov. Žiakov však v 1. a 2. ročníku bude pripravovať škola - odborne vycvičení pedagogickí zamestnanci školy, neskôr bude teoretická výučba prepojená s praktickou a jednotlivé odborné predmety budú žiakov v 3. a 4. ročníku vyučovať odborníci z VVS.

Žiakov po úspešnom ukončení štúdia čaká najmä istá práca vo vodárenských spoločnostiach, ale i nadpriemerný nástupný plat. Bonusom sú pravidelné exkurzie, internát či možnosť prospechového štipendia. Odbor sa stretol s mimoriadnym záujmom.

DSA Trebišov

Rovnaký odbor technik vodár vodohospodár po lastovičke v podobe SOŠ technická v Košiciach otvorila i Súkromná stredná odborná škola DSA v Trebišove.

Tá sa pustila do intenzívnej spolupráce s Východoslovenskou vodárenskou spoločnosťou, a.s. a so Slovenským vodohospodárskym podnikom, vďaka čomu vznikol aj tento, na danej škole nový študijný odbor pre vodárov či vodohospodárov. Najnovšia spolupráca s Asociáciou vodárenských spoločností (AVS) posúva toto štúdium razantne dopredu.

DSA totiž začala v lete 2017 budovať v trebišovskej škole tréningové zamestnávateľské centrum vybavené najmodernejšími prístrojmi a zariadeniami. Podstatnou súčasťou centra bude unikátny testovací polygón s rozlohou 300 metrov štvorcových. Ovládať ho budú počítače a umožní výučbu simulovaného zisťovania porúch vodného potrubia.

Vedenie DSA očakáva, že nové centrum skvalitní praktickú prípravu študentov - budúcich technikov v oblasti vodného hospodárstva. Zároveň by malo slúžiť vodárenským spoločnostiam, aby si na tréningovom polygóne školili svojich zamestnancov.

Okrem testovacieho polygónu sa budú v centre nachádzať aj odborné učebne pre maturitný študijný odbor technik vodár - vodohospodár. Návrh projektu pripravila DSA priamo v spolupráci s AVS.

Na kvalitnom životnom prostredí nám záleží

Staroveké národy tisícročia pred naším letopočtom dbali na hygienu a čistotu oveľa viac, ako ľudia v stredoveku a po ňom. Až po rozsiahlych epidemiologických ochoreniach, ktoré pripravili o život milióny Európanov, si ľudia definitívne uvedomili, že medzi odpadom, splaškami na uliciach a rozvojom rôznych ochorení je priama príčina a následok. Lekárske výskumy a sledovanie zdravotného stavu obyvateľstva potvrdili, že vzťah medzi čistotou, umývaním a vlastným zdravím priamo súvisia. Tak sa v 19. storočí rozbehla výstavba vodovodov a splaškových sústav nielen v mestách, ale aj na vidieku a pre všetky kategórie obyvateľstva.

Neskôr prišla priemyselná revolúcia, budovanie rozsiahlych mestských aglomerácií, postupne obrovský technický rozvoj v priemysle aj poľnohospodárstve. Ale to už sme v 20. až 21. storočí. Kým inde na Slovensku sa budovali nové kanalizácie a čistiarne odpadových vôd, východné Slovensko ostalo na chvoste záujmu. Tento historický deficit sa vlastne dodnes dobieha. V roku 1966 bolo na východe vtedajšieho Československa na kanalizáciu pripojených len 26 % domácností, v roku 1990 tento počet stúpol na 48,2 %, aj tak však nedosahoval priemer Slovenska, ani Československa.

Od roku 2003, so vznikom Východoslovenskej vodárenskej spoločnosti, a.s. sa vodári snažia tento nepomer intenzívne dohnať. Pomáhajú im v tom aj financie z eurofondov, keďže Slovensko sa už v predvstupových rokovaniach s EÚ zaviazalo dodržiavať prísne pravidlá Únie, ktoré smerujú k intenzívnej ochrane životného prostredia. VVS, a.s. je preto najúspešnejšou spoločnosťou v čerpaní prostriedkov z eurofondov, čo sa týka budovania novej kanalizácie, rekonštrukcie pôvodnej, či výstavby moderných čistiární odpadových vôd, vďaka čomu prispieva VVS, a.s. k zlepšovaniu stavu životného prostredia.

Čisté obce vďaka VVS

Tam, kde v obci kanalizáciu nemajú, sa snaží VVS, a.s. pomáhať aj iným spôsobom. V rámci projektu Čisté obce ponúkajú pracovníci vodární domácnostiam, že im legálne vyvezú obsah domových žump a zároveň ho odborne zlikvidujú v čistiárňach odpadových vôd. Inak by skončil v potokoch, riekach, na poliach či lúkach. Krátko po spustení v roku 2009 bol projekt Čisté obce ocenený Národnou podnikateľskou cenou za životné

prostredie v SR ako významný ekologický počin zameraný na zamedzenie nelegálnej likvidácie obsahu žump. O jeho význame svedčia aj stále rastúce čísla, každoročne sa počet žump vyvezených VVS, a.s. zvyšuje.

Ako pomôcť malým obciam s ochranou životného prostredia

Určite to však nie je definitívne riešenie, pretože na východnom Slovensku je v správe VVS, a.s. až 746

z 936 obcí, ktoré nemajú vybudovanú verejnú kanalizáciu. Ide o malé obce s nízkym počtom obyvateľov, ich prepojenie na jestvujúce kanalizácie a ČOV by bolo extrémne nákladné.

Generálny riaditeľ VVS, a.s. Ing. Stanislav Hreha, PhD. však navrhuje: „Riešením je podľa môjho názoru vybudovanie zberných čistiární odpadových vôd, ktoré budú zneškodňovať odpadové vody zo žump. V spolupráci s odbornými garantmi, ktorými sú vodárenské spoločnosti, by mohli obce vytvoriť sieť obcí, v ktorých sa bude sústreďovať zberná čistiareň odpadových vôd. Toto riešenie by si žiadalo aj podporu z EÚ. Čerpanie eurofondov by sa malo ako ekonomicky výhodnejšie preorientovať na menšie projekty, ktoré by riešili problémy mnohých menších obcí.“

Ešte donedávna sa zdalo nemožné, že priamo zákon nariadi majiteľom nehnuteľností, aby sa pripojili na verejnú kanalizáciu a tiež to, že vybudovanie verejnej kanalizácie a ČOV môže byť realitou aj v menšej obci, ktorá má len niečo nad 2 000 obyvateľov. „Stalo sa to však realitou. Preto verím, že jedného dňa budeme všetky odpadové vody na Slovensku zneškodňovať výlučne ekologicky v čistiárňach odpadových vôd. Neskončia na poliach, v riekach a nebudú už ohrozovať našu podzemnú vodu,“ uzatvára Ing. Hreha, generálny riaditeľ VVS, a.s..

Nech sú ľudia ľuďmi

Ešte v tom istom roku vzniku a na tej istej adrese ako sídli samotná VVS bol založený koncom decembra neinvestičný fond VODÁRNE. Jeho riadenie je v rukách správnej rady.

Primárnym cieľom bola pomoc a podpora zamestnancom VVS, ktorí sa ocitnú v ťažkej životnej situácii. Za 15 rokov fungovania fondu spoločnosť VVS podporila viac ako 100 rodín vodárov, ktorým sa zhoršila sociálna situácia. „Finančné zdroje fondu pochádzajú priamo od vodárov, dá sa teda povedať, že tak pomáha priamo vodár vodárovi,“ vysvetľuje právny zástupca VVS, a.s. JUDr. Jozef Lenárt. Boli alebo sú rôzne prípady, kedy vodári potrebujú pomoc tohto fondu - onkologické ochorenia, transplantácia obličiek, mozgová príhoda, detská mozgová obrna, poškodenie chrbtice, zrakové postihnutie, cukrovka, Downov syndróm či Parkinsonova choroba.

„Pomoc zamestnancom bola veľkou motiváciou a aj cieľom založenia tohto fondu, pretože zložitá životná

situácia sa môže dotknúť každého z nás,“ pokračuje JUDr. Lenárt.

Fond je tvorený z finančných zdrojov pochádzajúcich z 2 % z podielu z daní z príjmov fyzických osôb, zväčša zamestnancov VVS, a.s., resp. z podielu z daní z príjmov právnických osôb, tiež najmä VVS, a.s..

Ak finančné zdroje fondu dovoľia a každoročne tomu tak je, VVS pomáha mentálne postihnutým deťom so

špecifickými výchovno-vzdelávacími potrebami zo Spojenej školy na Opatovskej ceste v Košiciach napríklad v podobe mikulášskych balíčkov, ktoré deti prijímajú s veľkou vďakou a radosťou. Pani riaditeľka M. Čabalová hodnotí ich vzdelávanie takto: „Cieľom celého výchovno-vzdelávacieho procesu našej školy je sociálna integrácia žiakov do spoločnosti, aby sme tento cieľ naplnili, chceme im poskytovať kvalitné služby s využitím skúseností špeciálnych pedagógov. Osobne pracujem s našimi žiakmi od roku 1980 a dovoľm si konštatovať, že prácu s nimi ešte stále dokonale nepoznám. Stretávam sa vždy s novými problémami, ktoré je potrebné promptne vyriešiť. Je to však práca krásna, obohacuje ma a naplňuje nás všetkých. Veľmi si želim, aby na našom pracovisku nechýbali vzájomná úcta a pochopenie, aby škola kráčala s novými trendmi, ktoré si vyžaduje naša spoločnosť.“

Známym a pravidelným sa stalo mimoriadne obľúbené podujatie Šikulkovia, ktorým VVS spríjemňuje adventné obdobie takmer stovke detí s neľahkým osudom - deťom z detských domovov z Košíc a okolia, ale i deťom zo spomínanej Spojenej školy na Opatovskej ceste. Benefičné podujatie za účasti známych tvárí zo šoubiznisu, s bohatým kultúrnym programom a darčekom pravidelne rozžiarí detské oči.

BuranoWski

Na výslnie ho vyniesol jeho hit **Lúč**, ktorý sa niekoľko týždňov držal na vrchole najhranejších slovenských skladieb v rádiách. Hudobník telom aj dušou, ktorého piesne naozaj chytia za srdce. Takým hudobníkom je **Tomáš Buranovský**.

Vaši fanúšikovia si Vás môžu pamätať ako finalistu Superstar z roku 2007 aj Československo má talent 2011. Pomohli Vám tieto súťaže v rozjazde Vašej kariéry?

Neviem či konkrétne v kariére, ale určite som vďaka týmto súťažiam nabral mnoho cenných skúseností, ktoré dodnes využívam. Každý, kto niečo v živote dosiahol potvrdí, že je to súbor istých vecí, ktoré vytvárajú konečný výsledok. Ak sa skíbi talent s tvrdou prácou, chuťou niečo dokázať a zároveň máte šťastie na tých správnych ľudí, potom je veľký predpoklad, že to bude fungovať.

Zároveň ste v roku 2010 vyhrali Košícký zlatý poklad. Otázne je, ako ste sa dostali k hudbe.

Hudba sa dostala ku mne, od malička som ňou bol vďaka rodičom obklopaný. Prakticky som nemal šancu vyhnúť sa jej.

Na konte máte najhranejšiu slovenskú skladbu Lúč. Aký je to pocit, všade počuť svoju skladbu?

Je to pocit zadostučinenia a veľkej vďaky za to, že sme to spolu s ľuďmi,

ktorí na tom majú zásluhu, dokázali. Ako teenager som o niečom takom sníval a teraz je to realita. Rozdiel je v tom, že to vnímam už skôr ako dospelý a zrelý interpret a človek. Je však pravda, že keď som prvýkrát počul skladbu v rádiu, šiel som do práce. Stál som na križovatke a vrieskal som Lúč, ako keby to malo byť poslednýkrát, čo spievam. Vďaka, že v každom druhom aute počúvajú moju skladbu, som si to vážne užil.

K skladbe Lúč vznikol aj krásny romantický klip. O čo v ňom ide?

V klipe ide o klasický ľúbostný trojuholník, alebo skôr takú modelovú situáciu páru, v ktorom sa chlap k žene správa neúčtivo, hrubo, pričom na to vôbec nemá dôvod. No a potom príde princ na bielom koni, ktorý danej slečne ukáže, že si zaslúži niečo lepšie. Znie to trochu gýčovo, ale kamera a strih, ktoré tomu vdýchol Lacko Rychtárik, sú podľa mňa veľmi vkusné. A povedzme si, v skladbe Lúč sme veľa možností nemali. Bradatí motorkári s koženými vestami by boli možno originál, ale za to prudko od veci :).

Ako sa píše takýto hit? Kde ste nabrali inšpiráciu?

Často dostávam túto otázku a ešte častejšie zisťujem, že na ňu neviem odpovedať. Inšpirácia bola všade, v mojom vzťahu, v mojom vnímaní iných vzťahov, aj v takej erupcii kreativity, ktorá sa vo mne za tie roky nazbierala a podporené hladom po úspechu to celé nejako do seba zapadlo. Niekedy máme inšpiráciu v tých najbežnejších veciach. Ide len o to, aby sme si to uvedomili a pokúsili sa na ne pozrieť trošku originálnejším spôsobom, ako väčšina ľudí.

Textári píšu svoje skladby prevažne vtedy, ak práve prežívajú vo svojom živote nejaké zaujímavé obdobie. Aké ste v tom čase prežívali Vy?

Pomerne turbulentné :D. Narodila sa nám druhá dcérka a myslieť na to, že ak chcem, aby moje deti vyrastali v zdravom prostredí a mali vyrovnaného otca, musím začať robiť niečo, čo ma naozaj baví. Myslím si, že len človek, ktorý je profesne naplnený môže byť vyrovnaný aj v súkromí a teda skvalitňovať život aj svojím blízkym. Nie naopak. To je vlastne ďalší aspekt, ktorý výrazne prispel k tomu, aby skladba Lúč vyletela tak vysoko. Som o tom presvedčený.

Máte doma krásnu manželku a dve malé detičky. Sú Vašími hlavnými kritikmi?

Detičky sú hlavne mojím zrkadlom a veľkými učiteľmi. Pri nich zisťujem, aký nedokonalý a netrpezlivý niekedy som. Ale moja hudba sa im páči, v podstate ani nemajú inú šancu. No a manželka je kritička, samozrejme, že moje skladby hodnotí, ale na druhej strane si myslím, že som ten typ speváka a aj človeka, že keď som o niečom presvedčený, tak za tým idem.

Vymýšľate aj nejaké uspávanky pre svoje ratolesti? Páčia sa im Vaše skladby?

Pre Eliáša som jednu vymyslel. Bol to silný moment, keď sa narodil. Predsa len,

pre každého chlapa je veľmi emotívne keď sa mu narodí prvé dieťa, špeciálne syn. Pokračovateľ rodu. Pri Šarlote som sa ani nepokúšal. Tá prvé tri mesiace revala tak, že bolo úplne jedno, či jej spievam (hulákam) vlastnú alebo už niekým iným vymyslenú pieseň :D.

Aké novinky chystáte v tomto roku?

Mám ďalšie piesne, ktoré som napísal. Predtým, než sme vydali Lúč som bol presvedčený o tom, že sú možno aj lepšie, no teraz po úspechu danej skladby som v týchto vyjadreniach opatrnejší. Určite sa však môžete tešiť na ďalší singel s názvom .com a neskôr aj na ďalšie. Chcem ďalej písať tvoriť a hlavne nezašpať, lebo viem koľko úsilia ma stálo, aby som sa ocitol tam, kde som teraz.

Čo najčastejšie pijete počas Vašich koncertov?

Väčšinou čistú neperlivú a nie príliš studenú vodu.

Dodržiavate teda pitný režim?

No, už vidím svoju rozhorčenú manželku, ako by Vám povedala, že nie, vôbec, ale poviem to za ňu. Mal by som sa v tomto polepšiť. Keď som smädny, som zvyknutý piť vodu.

Aký máte vzťah k čistej vode z vodovodu a naopak sladeným nápojom?

Musím sa priznať, že osobne mám síce rád aj sladené nápoje, ale snažím sa to v súčasnosti kompenzovať skôr nejakými kvalitnými sirupmi, alebo si vážne dám radšej čistú vodu z vodovodu s citrónom a mäťou. Najmä teraz, keď už teplomer ukazuje celkom slušné hodnoty.

Čo by ste na záver chceli odkázať našim čitateľom, resp. Vaším fanúšikom? ☺

Asi aby sme na sebe stále pracovali. Jednak profesne, ale čo je ešte podstatnejšie, aj ľudsky. Aby s nami naše okolie rado trávilo čas nie kvôli sociálnemu postaveniu, alebo tučnému kontu, ale preto, že sme vyrovnaní a pozitívni ľudia, ktorí druhých inšpirujú a robia z nich lepšie bytosti.

Rybia pedikúra, studená voda a topenie!

S vodou sa stretávame každý deň, nevyhnutne ju potrebujeme k životu, ale napriek tomu o nej málo vieme. Keď sa hovorí o účinkoch vody na ľudské zdravie, väčšine z nás ihneď príde na myseľ voda, ktorú pijeme, teda dodržiavanie pitného režimu. Je to samozrejme správna úvaha, ale nie je úplná. Menej totiž premýšľame o vode ako o tekutine, ktorá môže na naše telo pôsobiť aj mimo tohto zaužívaného režimu. Predstavíme vám veľmi obľúbené a účinné vodné terapie, vďaka ktorým prejde zdravou očístou nielen vaše telo, ale i myseľ.

Watsu - japonská forma udržiavania zdravého tela a ducha

Že je vám termín Watsu úplne neznámy? A ak vám povieme, že vychádza zo starej terapie Shiatsu, pomôžeme vám? Ak stále netušíte, o čo vlastne ide, čítajte ďalej. Shiatsu je stará japonská forma terapie, pri ktorej si človek za krátky čas dokáže očistiť telo i dušu od nadmerného stresu, ktorý mu spôsobuje bolesť a ťažkosti. Myseľ je mocná pani a čím viac ju zaťažujeme, tým viac trpí jej schránka. Shiatsu ju dokáže uvoľniť tým, že prečistí inkriminované miesta od nánosov nečistôt a uvoľní cestu plynulému toku.

Termín Watsu vychádza zo Shiatsu terapie a je to jemná, vyživujúca terapia vykonávaná v teplej vode (teplota

vody sa blíži teplote tela), kombinuje pomalé pohyby v rytme vody, preťahovanie a hojanie v bezpečnej náručí terapeuta.

Kneippova metóda spôsobujúca poriadne zimomriavky

Naskakuje vám pri predstave studenej vody stekajúcej po vašej pokožke husia koža? Trasiete sa zimou, sotva ste dočítali predchádzajúci riadok? K čomu je taká aplikácia vody dobrá?

Keď je reč o Kneippovej metóde, väčšina ľudí si predstaví krčie v nohách a kúpeľné pobyty. Kneippove polievanie studenou vodou má ale oveľa širší dosah. Predstavuje masívny podporný prostriedok pre naše zdravie, pretože imunitnému systému dodáva medvediu silu a pomáha pri mnohých chorobách. Polievanie tváre a stehien pôsobí navyše ako druh elixíru krásy, pretože vypína pokožku.

Rybia pedikúra

Mimoriadne obľúbenou vodnou terapiou posledných rokov sa stali rybičky Garra. Ide o malé rybky z čeľade kaprovitých, odborne sa nazývajú Garra Rufa a pochádzajú z termálnych prameňov v Turecku. V 36-stupňovej vode dorastajú do dĺžky 10 až 14 centimetrov. Liečebná

činnosť rybičiek, odborne nazývaná ichtyoterapia, spočíva v tom, že rybky sa vrhnú na ponorené telo a jemne obhrýzajú choré miesto. Pritom vylučujú látku, ktorá pôsobí dezinfekčne.

Priebeh terapie je jednoduchý. Človek si do akvária ponorí nohy (alebo inú časť tela, ktorú chce zbaviť prebytočnej kože) a rybičky sa už o všetko postarajú. Ide o naozaj kontroverznú metódu a názory odborníkov sú rôzne. Jedni tvrdia, že ide o nehygienický proces a je to škodlivé rovnako pre rybičky ako i pre nás. Druhí zas tvrdia, že pre ľudí trpiacich ekzémom a psoriázou ide o naozaj účinnú metódu, ako s ich chorobami zatočiť. Ostáva teda na každom z nás, či sa rozhodneme zveriť našu kožu do pusínok týchto drobných rybičiek.

